

Wijlen Yvan Engels

In augustus 1944 moest ik als student aan de Sociale School één maand stage lopen in de kinderkolonie „Boerenhulp aan Stads-kinderen” in Waterloo.

Bij het onderwijzend en opvoedend personeel waren heel wat Oostendenaars. Het eerste wat ik er vernam kwam uit de mond van een gewezen klasgenoot die me kende van in de Consciencesschool. Hij vroeg me of ik Yvan Engels herinnerde. En of. Wij woonden in dezelfde Oostendse huizenblok. Yvan in de Honoré Borgersstraat en wij in de Dr Verhaeghestraat. In Waterloo hoorde ik aldus het verhaal dat Yvan Engels daar vorig jaar was gesneuveld in een vuurgevecht met de Duitsers. In september '44 heb ik dan voor het eerst het graf van „een onbekende” bezocht, want de Duitsers kenden zijn ware naam niet. Direct daarop werd Waterloo bevrijd en vielen er daarbij trientig genoeg nog meer doden.

Weerstander

Om daaraan te herinneren heeft Waterloo in september 1994 ook een tentoonstelling opgezet om de vijftigste verjaardag van de bevrijding te herdenken. Op een paneel werd de jonge Oostendenaar herdacht. Yvan Engels werd op 30 juli 1924 geboren. Zijn vader was beroepsmilitair. Het patriotisme stak bij hem zeer hoog. Yvan was een van de eersten die aansloot bij de weerstandsgroepering „Het Geheim Leger”. Bij een spontane betoging op 21 juli 1941 in Oostende werd hij een eerste keer aangehouden en voor een viertal dagen vastgezet. Twee maand later werd hij samen met hoofdkommissaris Seys en enkele andere weerstanders opnieuw opgepakt, mishandeld en opgesloten. Op 25 mei 1942 werd hij als 17-jarige in vrijheid gesteld.

Ik herinner nog zijn woorden toen wij op de terugweg van een klandistiene vergadering in de Acaccialaan door de velden vluchtten toen we door Feldgendarmen waren opgemerkt: „Omer, ik laat mij nooit meer aanhouden. Als je gemarteld wordt is er steeds

Omer Vilain aan het graf op het ere-perk in Waterloo: „Na meer dan vijftig jaar deed het me iets aan het graf van Yvan Engels te staan. De laatste keer was ik er in 1990 met de Oostendse Verbroedering van het Geheim Leger”.

het gevaar dat je ongewild ver-raad pleegt”.

Laatste kogel

Op 9 november werd hij als gijzelaar naar Hoei overgebracht waar hij tenslotte gedurende 35 dagen kan onderduiken en met enkele lotgenoten naar Waterloo vluchten waar ze zich verstopten boven een

meisjesschool. Op 3 november, 51 jaar geleden dus, vernemen zij dat hun schuilplaats is ontdekt door de Duitsers en dat ze aangehouden zullen worden. Daarop besluit de groep langs achter te vluchten waar de schilwacht door een Britse vliegenier wordt verschalkt. Yvan stelt voor als laatste de school te verlaten terwijl hij voor zijn vrienden de aftocht dekt. Daarop ontstaat een vuurgevecht waarbij de Waal René Manada sneuvelt. Yvan blijft stand houden. Over de tragische afloop zijn de meningen verschillend. Er is de stelling dat Engels werd neergeschoten, anderen menen dat hij de laatste kogel voor zichzelf hield. De woorden indachtig dat hij zich nooit meer zou laten gevangen nemen.

Held

Bij mijn bezoek aan zijn graf in september jongstleden, had ik het geluk de dame te ontmoeten die voor het schuiloord in 1943 had borg ge-

staan. Mevrouw Tilleman bevestigde dat ook zij er van overtuigd was dat Yvan zichzelf voor gevangename behoeft. „Yvan was onverschrokken maar tegelijk de liefste jongen” weet ze nog.

Toen in mei 1945 in de Sint-Goedelekerk een rouwdienst plaats had, gaf de priester in zijn homelie te kennen dat men alles in de geest van de tijd moest zien en dat iemand die zich in dramatische omstandigheden van het leven beneemt, niet door ons moest beoordeeld worden maar door God.

Vele jaren hebben verschillende scholen de foto van Yvan Engels tentoongesteld. De jonge held, die op amper 19-jarige leeftijd stierf, was het symbool van de strijd tegen de onderdrukking, moed en zelfverloochening. Ook het Koninklijk Atheneum, waar hij tot 1942 klas liep, heeft zijn naam in het herinneringsplakket 1940-'45 staan.

(Omer Vilain)